

Frivilliga BVD-programmet 2019

Bakgrund

BVD, som står för Bovin virusdiarré, är en smittsam virussjukdom. BVD är vanligt förekommande i många länder och orsakar stora ekonomiska förluster främst på grund av nedsatt fruktsamhet, svaga och dödfödda kalvar och nedsatt immunförsvar som gör att djuren drabbas hårdare av andra infektioner. Efter många års hårt arbete i BVD-programmet blev Sverige 2014 friförklarade från BVD, som år 1993 fanns hos djuren på hälften av alla nötkreatursgårdar i Sverige. Det övergripande målet med det frivilliga BVD-programmet är att övervaka BVD i genom riskbaserad provtagning. Provtagning sker vid mjölk kvalitetslaboratorium och på slakterier. Provtagning sker även i fält i samband med utredning av positiva programprover samt vid iläggning av importerat embryo. BVD är ett reellt hot. Danmark blev friförklarat 2015, men redan 2016 drabbades två besättningar av BVD, 2017 ytterligare två besättningar och i juni 2019 kom åter en rapport om en BVD-smittad besättning. Efter utredning kunde man inte hitta någon förklaring till hur dessa besättningar hade smittats, de hade till exempel inte importerat några djur. Fallen i Danmark visar att beredskap för BVD är mycket viktigt. Vi skulle kunna få in BVD till Sverige exempelvis genom importerade djur, importerad sperma, importerade embryon, transportfordon, begagnade mjölkrobotar och klövvårdsutrustning.

Resultat 2019

Under 2019 har analys av totalt 2 639 tankmjölksprover och 6 922 blodprover utförts, för påvisande av antikroppar mot BVD. Under året har två djur från två dikobesättningar testats positivt på blodprover tagna vid slakteri. I båda fallen kunde det härledas till gamla antikroppar då det var äldre djur som genomgått BVD infektion innan vi var fria i landet. Två mjölkbesättningar har testats positiva under 2019. Omprov var negativa och slutsatsen är att det rör sig om falskt positivt prov.

Mervärde

Provtagningsystemen i BVD-programmet är ryggraden för flera andra övervakningar av nationellt intresse. Växa Sverige har t.ex. inom sitt huvudmannaskap samordnat provtagningen för infektiös bovin rinotrakeit (IBR) och leukos med BVD-provtagningen. Samma prover används även inom ramen för SVA:s övervakningsuppdrag för dokumentation av frihet från olika sjukdomar, t.ex. brucellos och leptospiros. Processen är även viktig för landets beredskap i utbrottssituationer, och har tidigare kommit till användning vid utbrotten av bluetongue och schmallenbergvirus. I BVD programmets regi pågår ett omfattande moderniseringsarbete för att säkra provtagningsystemen för framtiden.

Slutsats

BVD-programmet är en långsiktig, kostnadseffektiv och säker övervakning av BVD. BVD-programmet har även kunskap och beredskap för att kunna hantera en eventuell nyintroduktion av virus. Sverige kan tack vare programmet visa på fortsatt frihet från BVD under 2019.